

ÁCS KÁROLY VERSEI

ŐSZÜLŐ KOROSZTÁLYOM

Őszülő korosztályom,
ti negyvenvalahányasok,
ezt csak tinektek vallhatom be:
egy idő óta mind többször kapom rajta magam,
hogy bármilyen látható ok nélkül,
utcán, buszon, ülésteremben,
némán mozgó szájjal számolok.
Mit? Mindent. Kaput, fát, kalapos embert,
autót, könyvoldalt, napokat.
Főleg napokat. Vissza és előre.
Ha nem szégyellném, eldicsekedném vele:
mily jó gyakorlat ez a lusta memóriának.
Mikor mi volt? Pontosan mettől meddig?
Nem tudom, de majd utánaszámolok.
Még szerencse, hogy senki se figyel,
képes volna rám fogni: ez magában beszél...
Őszülő korosztályom,
ti negyvenvalahányasok,
csak tinektek vallottam be ezt,
különben, mondhatom, kiválóan tartom magamat,
éppúgy, mint ti is, amint örömmel látom.
A legjobb erőben, a férfikor delén.
Az a néhány kis áruló jel
nem kell, hogy aggasszon, sőt,
talán még előnyünkre is válik.
Jóska, gombáid közt felejtet-e,
hogy mi minden nem lehetsz többé?
Anti, örök szökevény, keseredik-e szádban

a szomjazott messzeség kortya?
 Géza, nehézkes virtuóz, mért nem kottázod
 a szürke napok pergését is, akár
 az ifjúság kerge futamait egykor?
 Kópé, mit gondolsz, meddig tart
 házad s mókáid körül a kerítés?
 Mestró, vigyázz, elvérzel
 befelé nyíló virágaid tuskéin!
 Zoli, siess, lemaradsz, s elhull
 hajad az örök lobogásban!
 Jenci, még kackiásan áll kecskeszakállad,
 mögüle kél jóízű mekegés;
 Tibi, sztentori hangod sokszorozva
 kong önnön visszhangterében . . .
 S ti többiek, délceg korosztályom,
 ti negyvenvalahányasok,
 bevallom, egy ideje mindenütt,
 utcán, buszon, ülésteremben,
 némán mozgó szájjal titeket számollak.

(1969)

MIELŐTT OLVASNI KEZDENÉM KEDVENC ÚJSÁGOMAT

Íme az újság. Friss. Magakínáló.
 Szinte könyörög, hogy lapozz belé.
 De nem. Várjunk. Kár volna elsietni.
 Szertartása van ennek, amiről
 nem mond le a jó újságolvasó.
 Legelőször is nézzük: ez-e a
 mi újságunk valóban? A fogása.
 Zizegése. Betűi. Illata.
 Itt-ott szabad belesandítani,
 de olvasni még nem. Megfelelő
 előkészület nélkül semmiképp.
 Nos, hárítsunk el minden zavaró
 körülményt; eleve kiiktatandó:
 meleg szoba, papucs, kényelmes karszék,
 narancsszörp, andalító muzsika,

s az elpuhulás többi eszköze . . .
Az istenért, hisz ez a mi újságunk,
nem olvashatjuk csak úgy, szegről végre,
fél-szemmel, fél-füllel, fél-értelemmel!
Egész ember kell ide, és nem is
akármilyen: edzett, s mégis fogékony.
Lássunk hozzá. Első gyakorlat: jóga.
Lábak: behúзва. Derék: nyárs-merev.
A fej: felszegve. Koncentráció.
A testtartás nem változhat, amíg
csak egy tagunkat is mozgatni bírjuk.
Így. Most a második gyakorlat: légzés.
Ez igen fontos. Aki legalább
két percig nem bírja ki víz alatt,
nem is igazi újságolvasó.
A többi már gyerekjáték: csikorgó
foggal, karommá görbülő tíz ujjal
elkapjuk a kellő hangulatot
(legjobb valami belénk tört, bizsergő
igazságtalanságot felkaparni,
fő, hogy fájjon és forralja dühünk),
s aztán csupán a kívánt környezetre
kell még némi gondot fordítanunk.
Hely, idő, satöbbi, mind lényeges:
elterelheti a figyelmet, és
elbódít, ha nem elég mostoha.
Tehát: hegycsúcs, lehetőleg viharban,
esetleg zajló folyó közepe;
kíséretnek: gőzpöröly, ágyúzaj.
S ha már szívünk kellőképp zakatol,
tüdőnk zihál, fejünk majd széthasad,
s ráadásul hirtelen eszünkbe villan
valami halaszthatatlan teendő —
üsse kő! — nézzük: mit ír hát az az újság.

(1969)

EMLÉK, TÉLBEN

Zöld, kék, fehér
 (fekete?):
 fa, tenger, szikla
 (tücsök?) —
 miért kísértenek,
 miért nehezítik a dolgom?

Fa zúg:
 zöld muzsikája
 valami fontosat
 elodáz

Hullám sóhajt:
 kék sóhajtása
 valami nagyot
 elmos.

Szikla sikolt:
 fehér sikolya
 valami újat
 elrekeszt.

Tücsök szól:
 zöld, kék, fehér
 (fekete?) cirpétől
 hogy parancsoljak
 szívverésemnek?

Szépség kísért:
 hogy rendezzem el
 magamnak magamban
 önnön halálom dolgát?
 (1971)

EMBER

Már megszületett; már meg is halt.
 Már várhatjuk: talán feltámad.
 (1973)

TALÁLKOZÁSOK

Visszatalál:
vér a szívhez, lomb a tőhöz
szerető a szeretőhöz
ember az emberségéhez
eltévedt szó értelméhez
a névtelen a nevéhez
levélváró a levélhez
válaszhoz az, aki kérdez
ételéhez, aki éhes
szomjúhozó italához
hazátlan a hazájához
csillagtalan csillagához
elvesztett fiú anyjához
igaz ügy az igazához
forradalom — forrásához
munkásember a jussához
hit a hithez, jó a jóhoz
kormányosa a hajóhoz
szótlan szóhoz élő holthoz
álmodozó a valóhoz
fiatal út öreg úthoz
harcos jelen harcos múlthoz
nap az égre, kéz a kézbe
hányódó rész az egészbe
visszatalál.

(1973)

A FÉNY DICSÉRETE

(Hriszik Taki himnuszának dallamára)

Éjjelek éhe-szomja:
drága világosság!
Csurgó, jóízű fény!
Öntözd meg fáradt orcánk.

Csapj a szemünkbe, tűz,
égesd ránk fényessed.
Néped, a megtalált Nap
népe köszönt téged!

(1974)

KÉT FUTAM CSOKONAIVAL

(200. évfordulójára, késve)

Mai csókom, Csokonai,
rokon csók: ólom a boton.
Komolyabb korok csókja hí:
korcs vicsorom kicsonkolom.

Itt élj, itt hálj, Vitéz Mihály;
itt várd, itt nézd (vár, aki kész,
és lát, ki néz, bár látni fáj):
mily karnevál ez az egész!

(1975)

MÁJUS, MOST ÉS ÖRÖKKÉ

Ez most egészen másféle május
Olyan, hogy majdnem beleájulsz
Beleomlasz, belebetegszel
Ez a május nem jön még egyszer

Az akkor más volt, mindig más volt
Akárhogy volt: víg ráadás volt
Vártad, de soha nem sajnáltad
Ha nem találtad: kitaláltad

Ez egészen más: az egyetlen
Gyönyörű és kérlelhetetlen
Van, mert lennie kell. S most érted:
Nem önmagáért van, teérted

Ahogy lobog: befelé gyúlt láng
Ahogy csókol: betöltő túlság
Ahogy árad, ahogy áramlik
Vágyad medre: parttalan partig

Bízd rá magad a májusodra
Hagyd, hogy görgessen fájó sodra
Amíg nem válsz rügytelen rönkké
Ez a májusod, most és örökké

(1975)

NOVÉS

(Gál László halálára)

Kicsi voltam, nagy voltál.
Nőttem, nőttél.
Kicsi vagyok, mondtad.
Hát akkor én, kérdeztem.
Kicsik vagyunk, mondtad.

Hova nősz még, a felhők fölé?
Hova hajtasz?

Apám, hajcsárom.

(1975. július 13.)

SZELEKCIÓ

Dicsérni jöttünk, nem temetni.
Dicsekedni, elfeledkezni.
Elhagyni azt, ami elévült,
és akire már túl sok év ült
(mondjuk: viszonylag), rábeszélni,
hogy felejtsen el egy kicsit élni.
Nem mintha ezzel több hely jutna

egy-egy türelmetlen tagunkra,
csak hogy mégis tartsunk sorrendet,
és nyilvántartsuk: ez jön, ez megy.

(1975. július 14.)

PILLANAT

Egy pillanat: se több, se kevesebb.
Nekem ennyi, de másnak . . . de neked?
Tán ennyi se, semmi tán, úgy lehet.

Két pillanat: kétszer egy. Sok? Kevés?
S közte az úr: születés, temetés.
És aki alszik? Aki félrenéz?

Egy pillanat, kettő, hány pillanat
annak, ki áll, vagy előreszalad?
Hány pillanat száz év a föld alatt?

És akinek épp csak ennyi maradt?
Épp csak ennyi?
Csak ennyi?
Ennyi?
Semmi: végtelen pillanat . . .

(1975)